

DIRVA

Nr. 51

Gegužės-May 2, 1960

Cleveland, Ohio

I Kanados filmų festivalį atveš Vilniuje gamintą filmą?

Maskvinės kultūros ministerijos filmų gamybos valdybos viršininkas nusprendė, kad Vilniuje gamintas filmas "Adomas nori būti žmogum" tinka rodyti Kanadoje įvyksiančiame filmų festivalyje.

Šis filmas yra pagamintas Vilniuje 1958 metais, pagal V. Sirijos-Giros (Liu-do Giros sūnaus) scenarijų, kuris savo keliu buvo parašytas pagal to paties autoriaus romaną "Buenos Aires". Romane iš neigiamos pusės vaizduojama emigracijos biuro veikla Kaune, Lietuvos nepriklausomybės laikais, ir iš viso pagal sovietinę liniją "demaskuojamas buržuazinių laikų gyvenimas". Scenarijus žymiai perdirbtas, o režisoriai (Miltinis ir Žalakevičius) savo keliu beveik viską pertvarkė. Filmas tačiau esąs neblogai nusisekęs režisūros, valdybos ir filmavimo technikos požiūriais, ir perėitą pavasarį jis laimėjo pirmą vietą Pabaltijy ir Gudijoje gamintų filmų varžybose, nors dėlto buvo nemaža nepasitenkinimo politiniuose sluoksniuose (norėta labiau išskirti politiškesnį filmą "Julius Janonis").

Pažymėtina, kad filmo tinkamumą rodyti festivalyje sprendžia ne vilniški kultūros ministerija (kur ministeris J. Banaitis, o kinofikacijos valdybos viršininkė — ministerio pavaduotoja M. Meškauskienė, pirmųjų Lietuvos sovietizacijos dienų 1940 metais aktyvieji veikėjai), bet Maskvos ministerija. Aišku, Vilniuje gamintas filmas festivalyje bus rodomas kaip Sovietų Sąjungos gaminys.

200 STATYBININKŲ IŠ LIETUVOS KAZACHSTANAN

Pirmąją savaitę po Velykų iš Lietuvos "savanoriškai" ("karštai atsiliepdami į partijos šaukimą") Kazachstanan iškeliavo 200 kvalifikuotų statybininkų. Nors Lietuvoje statyba net kiekio požiūriu atsilieka, elevatoriai Chruščiovo dvaruose Kazachstane reikalingesni. Todėl iš Vilniaus, Kauno ir kitų Lietuvos miestų statybos trestų partija "pasišaukė" 200 vyrų su reikalingomis mašinomis ir įrankiais, ir jie, čia viską pametę, iškeliavo į Mamliutkos stotį, Petropavlovsko srityje...

ST. ŠIMKAUS DARŽE KOMPOZITORIAMS VASARVIETĖ

Aukštojoje Fredoje (prie Kauno), ties Botanikos sodu, yra buvęs kompozitoriaus Stasio Šimkaus (mirusio 1943 metais) namas ir sklypas. Name yra įrengtas kompozitoriaus memorialinis muziejus. Šalia jo esančiame sklype-sode nutarta pastatyti keletą vasarnamių, skirtų kompozitoriams vasarą atostogauti ir dirbti. Pagrindinis namas restauruojamas ir jame pasiliks St. Šimkaus muziejus.

KALĖDIENĖ JALTOJ MANKSTINA RANKĄ

Birutė Kalėdienė, ieties metimo pasaulio čempionė, atvelykio savaitgalį dalyvaavo atletikos varžybose Jaltoje ir numetė ietį 52 metrus su 28-iais centimetrais. Korespondentai džiaugiasi, kad tai neblogo pavasarinė pradžia.

Prieš pusantrų metų, laimėdama pasaulinį čempionatą, Birutė nusviedė ietį 57 metrus ir 49 centimetrus. Vėlesnėse viešose varžybose jai nepavyko dar kartą pasiekti tokį nuotolį. Pasižymėjęs disko metikas Baltušnikas šiuo metu negalės rimtai sportuoti, nes gavęs traumą.

BIBLIOGRAFIJOS DARBAI

Vilniuje veikia tie, bibliografijos įstaiga — sakosi jau visiškai baigę suregistruoti visus spaudinius, išleistus Lietuvoje nuo 1940 metų. Nepilnai suregistruoti ankstesnieji leidiniai. Įstaigos vedėjas A. Ulpis turi užsimojimą suregistruoti visus visų laikų spaudinius, išleistus Lietuvoje, ir lietuviškus bei kitomis kalbomis Lietuvą liečiančius leidinius, išleistus užsieniuose. Bet užsieninių leidinių reikalu tuo tarpu dar mažoka, pastangų padėta. Tam reikia ryšių ir su nekomunistinėmis leidyklomis...

KOLCHOZINIŲ KARVIŲ PIENINGUMAS

Šių metų kovo mėnesio pirmojo dešimtadienio pieno primelžimo vidurkis kolchozuose Lietuvoje buvęs 3.6 litro iš karvės per dieną. To paties mėnesio antrojo dešimtadienio vidurkis buvęs puse litro didesnis, būtent, 4.1 litro. LNA

Kražių istorija Krokvos priemiestyje

Lenkijos plieno pramonės centre Nowa Huta, netoli Krokvos, įvyko gyventojų kautynės su policija, kurių pasėkoje buvo sužeista mažiausiai 15 policininkų ir nežinomas civilių gyventojų skaičius. Patikimų šaltinių informacijomis, buvę padegti miesto valdybos namai ir sudaužyta keletas laikraščių kioskų.

Riaušės prasidėjo iš demonstracijų, kuriomis buvo protestuojama dėl kryžiaus pašalinimo iš sklypo, kuris buvo numatytas naujos katalikų bažnyčios statybai. Valdžia prieš trejus metus sutikusi leisti statyti bažnyčią, bet vėliau savo sprendimą pakeitusi, numatydamą statyti ten mokyklą, nes bažnyčia Markso ir Lenino vardais pavadintų gatvių sankryžoje būtų nesuderinusi su komunistine doktrina.

Atvykus darbininkams nugriauti vyskupo pašventintą kryžių, moterys šoko į ginti, giedodamos himną ir giesmes. Demonstracija išsivystė į muštynes su policija. Būklė dar labiau įsitempė, kai minia pradėjo statydintis barikadas. Policija lazdomis ir ašarinių dujų bombomis bandė išsklaidyti demonstrantus, kurių skaičius tuo metu galėjo siekti apie 2,000. Kai kurie jų buvo sužeisti, bebando bombas nusviesti atgal.

Didžiosios kautynės su policija prasidėjo vakare, kai iš fabriko išėjo darbininkai. Policija nukentėjusi nuo akmenų. Iš Krokvos buvusi pagalbon iššaukta darbininkų milicija, ir vakare policija paėmusi kontrolę į savo rankas.

Žinios apie padėtį tebėra labai šyškščios, nes Varšuvos įsakymu tuoj pat būtų nutraukti telefoniniai ryšiai su kitais miestais, ir korespondentai, tiek užsienio, tiek savi, negalėjo perduoti pra-

nešimų. Tačiau būklė tebesanti įtempta, ir Varšuvoje Gomulka sušaukęs nepaprastą partijos ir vyriausybės posėdį išėičiai surasti.

Nowa Huta yra naujas, po karo pastatytas miestas aplinkui Lenino vardo plieno liejyklas. Jo gyventojų skaičius dabar siekias 100,000.

Paskutinėmis iš Lenkijos ateinančiomis žiniomis, kryžius, dėl kurio buvo kilusios riaušės, buvęs iškilmingai atstatytas giničiame sklype, tačiau Vakarų laikraštininkams dėl griežtų susisiekimo suvaržymų nepasisekė sužinoti, ar jį leido atstatyti vyriausybė, ar tai padarė patys gyventojai savo nuožiūra.

JAV LAIVYNAS paskelbė nuotrauką sovietinio laivo Vegas, kuris plaukiojo JAV pakrantėse, kai amerikiečių naujas Polaris tipo povandeninis vykdė raketų šaudymo manevrus už 60 mylių nuo Long Island, N.Y. Nuotraukoje aiškiai pastebima, jog sovietinis laivas turėjo specialius sekimo įrengimus ir galėjęs susirinkti vertingų informacijų. Iš Washingtono raminama, kad manevruose nebuvo naudotos "gyvybiškos JAV gynybos paslaptys".

VITA VALIKONYTE, chigagietė, gegužės 14 d. dalyvaujanti jaunųjų menininkų varžybose, Clevelande. Ji lanko De Paul ir Roosevelt universitetų muzikos kolegijas. Ruošiasi dainininkės profesijai.

STUDENTŲ DEMONSTRACIJOS TURKIJOJE

Dviejuose Turkijos miestuose, Istambule ir Ankaroje, policija turėjo šauktis kariuomenės pagalbos, kad išsklaidytų tūkštus demonstruojančių studentų, kurie reikalavo premjero Adnan Menderes atsistatydinimo. Tuose miestuose trims mėnesiams paskelbta nepaprastoji meta būklė.

Demonstracijos prasidėjo po triukšmingo parlamento posėdžio, kuriame buvo suteikta beveik diktatorinė galia specialiai komisijai, kuriai pavesta tirti opozicinės respublikonų partijos "subversinę" veiklą. Parlamentas nutarė dvylikai sesijų

suspenduoti opozicinės partijos lyderį Ismet Inonu ir 12 jo partijos narių, kurie posėdyje varė "netinkamus žodžius" ir kėlė triukšmą. Inonu kaltina vyriausybę, kad toji siekianti likviduoti opoziciją ir prasižvelgti rinkimus sau palankia kryptimi.

Neoficialūs pranešimai sako, kad demonstracijose žuvo 7 asmenys ir apie 50 buvo sužeista. Policija iš karto bandžiusi demonstrantus išsklaidyti vandens švirškais ir ašarinėmis dujomis, bet vėliau pradėjusi šaudyti į minią.

Abiejuose miestuose uždaryti visi teatrai, kina ir kitos pasilinksminimo vietos. Spaudai uždrausta rašyti apie demonstracijas ir skelbti jų nuotraukas. Iš parlamento spaudos atstovai buvo policijos išvaryti, ir vyriausybės pastatai yra kariuomenės saugomi.

Premjeras Menderes neramumų pasėkoje turėjo susilaikyti nuo išvykimo į CENTO organizacijos konferenciją, kuri prasidėjo Teherane.

Stebėtojai sako, kad neramumų Turkijoje buvo seniai laukiama, nes nepasitenkinimas vyriausybėje krašte augo. Tik jų buvo laukiama dėl kasdieninio suvaržymo

prekių stokos, aukštų kainų ir višutinio neturto. Dar keisčiau, kad juos pradėjo studentai, kurie paprastai beveik nesidomį politika. Būdinga, kad premjeras Menderes, pagrindinis demonstrantų taikiny, yra šalininkas aukštesnio išsilavinimo, ir jo vyriausybė teikė daug lengvatų studentams, 25 mil. gyventojų turinčiame krašte yra 34,000 studentų.

Menderes perėmė krašto valdžią prieš 10 metų, kai jo partija didele persvara laimėjo rinkimus (dabar parlamente turi 421 atstovų iš 602). Pastaraisiais metais jo vyriausybė siekė vis labiau užspausti bet kokią kritiką parlamente ir už jo sienų. Opozicijos partijų veikimas buvo varžomas, eilė laikraštininkų uždaryti į kalėjimus. Dabartinės vyriausybės ketverių metų kadencija turi baigtis 1961 metų rudenį.

ITALIJOJE buvo formaliai baigta vasario 24 prasidėjusi vyriausybės krizė, kai Fernando Tambroni kabinetas gavo senato pasitikėjimą. Tačiau kai kurie stebėtojai abejoja, ar tos vyriausybės amžius būsiąs ilgas.

ORGANIZUOJAMA P. KORĖJOS VYRIAUSYBĖ

Laikinas P. Korėjos prezidentas Huh Chung pradėjo organizuoti naują ministerijų kabinetą, kuris turės įvykdyti drastiškas permainas krašto politinėje struktūroje. Bet jos, pvz., atstatymas "kabineto atsakomybės", atitinkamai papildant konstituciją, nusitęs mėnesius.

"Kabineto atsakomybės" sistema reiškia, kad ministras pirmininkas, renkamas iš parlamento narių, o ne prezidentas, kaip ligšiol, bus vyriausias krašto reikalų tvarkytojas. Parlamentas, o ne visi gyventojai, kaip ligšiol, rinks prezidentą, kurio pareigos ribosis ceremoniniais pobūdžiu. Huh Chung pareiškė, kad jis neturi noro užimti nė vieną tų postų.

Parlamentas šeštadienį priėmė prezidento Syngman Rhee atsistatydinimą. Rhee išsikėlė į savo ūkį netoli sostinės. Jo išvykimas iš prezidentūros buvo palydėtas demonstracijomis, kurios parodė, kad, nepaisant pasakutinių įvykių, jis tebėra labai populiarus gyventojų masėse. Tūkstančiai stebėtojų jį draugiškai sveikino, plakatuose buvo lin-

kima laimės ir ilgo gyvenimo. Parlamento prezidiumas nutarė iškilmingai palaidoti atstovų rūmų pirmininką Lee Ki Poong, dėl kurio išrinkimo į viceprezidento postą buvo sukeltos riaušės, pareikalavusios apie 150 žmonių aukų, ir kuris su visa šeima, japonų papročiu, nusižudė.

Tuo tarpu sovietinis blokas ir raudonoji Kinija pradėjo propagandistiškai išnaudoti P. Korėjos riaušes ir Syngman Rhee pasitraukimą, ta proga pildamos ir JAV.

Pekinas padidino Korėjai skirtas transliacijas nuo 14 iki 24 valandų per savaitę, tenai buvo įvykdytos džiaugsmo demonstracijos dėl "amerikinio imperikalizmo griuvimo Korėjoje", į kurias buvo suvaryta per 600,000 darbininkų, mokyklų vaikų ir moterų, "liaudies milicijai" juos prižiūrint su nuogais durtyvais ant šautuvų. Maskva rėkavo, kad šiandien žlugo amerikinis imperializmas Korėjoje, o rytoj žlugsias Formozoje, Saigone ir kitose JAV tvirtovėse.

Hamiltonė (Kanadoje), balandžio 10 d. suruoštoje literatūros ir muzikos šventėje, LRD laureatui poetui V. Šlaitui negalint iš Anglijos atvykti atsiimti premijos 500 dol., kuriuos paskyrė Kanados Lietuvių Dienos Hamiltonė rengimo komitetas, bendruomenės pirm. G. Skripkutė čekį perdavė juri komisijos nariui J. Kardeliui, prašydama persiųsti laureatui.

Taip buvo išdavinėjama Amerika

TRUMANO KELIONĖ Į POTSDAMĄ

Į Potsdamo konferenciją prez. Trumanas išvyko "Augusta" kreiseriu, ant kurio 1941 rugpjūtį prez. Rooseveltas ir premjeras Churchillis pasirašė Atlanto Chartą.

Trumanui tai pirmoji kelionė karo laivu. Jūreiviai stebi prezidentą, vaikščiojantį po denį. Kai jis paklausa, ką reiškias tas ar kitas įrengimas, jie atsakinėja tokia tonu, kuriame pastebimas keistas pasididžiavimo savo žinojimu ir nuolankios pagarbos mišinys.

Tik prieš keturias dienas pasiskirtas valstybės departamento sekretorius James F. Byrnes, kuris lydi Trumaną, vienas sau šypsosi dėl tokio jūreivių elgesio, tačiau ir pats aktyviai dalyvauja klausimų ir atsakymų žaidime.

Nuo Hamptono uosto prie "Augustos" prisijungia ir sunkusis kreiseris "Philadelphia", kuris užplaukia priekini ir nedideliame atstume veda "Augustą". Abu laivai sudaro 68-ją eskadrą, vadovaujamą kontra-admirolo Allen R. McCann.

Vienas jūreivis paaiškina abiem sausumos žiurkėm jūreiviškąjį manevrą:

--"Philadelphia" išlygina bangas, kad delegacijos nariai, kurie nėra įpratę laikytis vandenyne, nesusirgtų jūros liga...

Iš tikrųjų manevras turi kitą tikslą. Laivams reikia praplaukti daugelį užminuotų plotų, todėl "Philadelphia" saugumo sumetimais plaukia pirma. Net ir Atlante tuo metu pilna paklydusių minų.

Kaip ir namie, Trumanas kiekvieną rytą, vos tik atsikėlęs, atlieka pusvalandį trunkantį pasivaikščiojimą. Kelionė karolai-vu turi ir kitą, specialią reikšmę. Ne saugumo sumetimais, kad kur nors nenukristų vidury Atlanto, Trumanas atsisakė skristi lėktuvu.

Kelionė laivu duoda progos su patarėjais išdiskutuoti problemas, kurios bus iškeltos Potsdamo konferencijoje. Kol Rooseveltas buvo gyvas, Trumanas apie politinius įvykius nežinojo daugiau, kaip eilinis laikraščių skaitytojas. Miręs prezidentas ne-

matė esant reikalinga savo viceprezidentą įvesdinti į vyriausybės reikalus.

Dar prieš laivui įplaukiant į britų Kanalą, "Augustą" pasiekia radijo pranešimas, kad prezidento Trumano kelionė jau žinoma Amerikoje. Su delegacija keliaują laikraštiniškai pasipiktina. Jie užpuola Byrnes, kad ir jų

landį, kol prezidentui pristatomi visi pareigūnai, ir jis pagaliau gali įlipti į automobilį, kuris jį gabens į Briuselį. Briuselio aerodrome prezidentą pasitinka orkestras ir neišvengiama garbės kuopa.

Lėktuvo vardas -- "Sacred Cow" (šventoji karvė). Jis buvo jau mirusio prezidento susisiekimo priemonė. Generolą Koenig,

Trumanas su Byrnes karo laive "Augusta"

pranešimai apie prezidento kelionę būtų perduoti laikraščių redakcijoms, tačiau radijo siųstuvai tebelieka užblokuoti, nors, Washingtono išryškėjus paslapčia, apie kelionę skelbiama viso pasaulio laikraščiuose.

Antverpene Trumanas išlipa krantan. Čia jį sutinka didžiulė minia. Užtrunka beveik pusva-

kuris drauge atvyko aerodroman, tas vardas verčia šypsotis:

--Tai gali tik amerikiečiai. Jei generolas De Gaulle įliptų į lėktuvą tokia vardu, jo tautiečiai jį anekdotais užkankintų...

Trumanas susidomėjęs žvalgosi pro langus į apačią. Pasirodo pirmasis vokiečių miestas -- smarkiai sudaužytas Aachenas. Netrukus ties Koelnu lėktuvas perskrenda Reiną. Vaizdas sukrečia prezidentą.

--Tas dviejų tūkstančių metų senumo miestas buvo vienas pirmųjų, kuriuos palietė mūsų "kiliminiai bombardavimai," -- paaiškina jam.

Trumanas nenori praleisti jokios smulkmenos. Išdegusiuose namų blokuose nematyti jokios gyvybės. Tik katedros bokštai kyšo iš griuvėsių krūvos, tarpmu skundui dangun iškeltos rątos...

Maždaug po pustrėčios valandos "Šventoji karvė" nusileidžia Gatovo aerodrome prie Berlyno. Ir čia prezidento pasitiktį atvyko gausybė garsių asmenų, jų tarpe abu sovietų pasiuntiniai -- Gromyko ir Gusevas.

Kelias nuo Gatovo į Neubabelsbergą, kur amerikiečių delegacija bus apgyvendinta, nustatytas amerikiečių, britų ir rusų daliniais. Vaizdas primena karą, tarytum prezidento gyvybei šiame okupuotame krašte grėstų ypatingas pavojus.

(Bus daugiau)

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

V. RICKUS

PAINTING-DECORATING INC.
RESIDENCINIS IR KOMERCINIS DAZYMAS

Korporacija turi pilnus apdraudimus. Įkainavimai nemokami. Klientų patogumui turime taip pat specialistus medžio, tinko ir kitoms namų remonto darbams.

Dabar jau yra pats laikas tartis dėl pavasario darbų.

Telefonuokite: PO 1-6035

658 E. 162 St., Cleveland, Ohio

SKAIČIAI KALBA APIE BERLYNĄ

Didysis Berlynas atsirado 1920 metais, sujungus 8 miestus, 59 kaimus ir 27 valsčius. Prieš antrąjį pasaulinį karą Reicho sostinė turėjo 4,3 mil. gyventojų, o kapituliacijos dieną, 1945 m., -- tik 2,8 mil.

Iš 3,4 gyventojų dabartiniame Berlyne, 2,2 mil. gyvena vakarinėje dalyje, o 1,2 mil. Rytų Berlyne. Vidutinis gyventojų tankumas siekia 3,780 žmonių viename kvadratiname kilometre.

Vakarų Berlyno gyventojų skaičius yra pusantro karto didesnis už Albanijos gyventojų skaičių.

Atstumas nuo miesto ribų iki Oderio upės ir tuo pačiu ligi lenkų valdomos Vokietijos dalies yra 45 kilometrai. Vakary Berlynas turi 155 km sienų, kas atitinka oro liniją tarp Londono ir Duenkircheno. 110 km iš jų yra zonos siena, kurią vakarinės Berlyno dalies gyventojai gali peržengti tik dviejuose punktuose, pro kuriuos praleidžiama į Vak. Vokietiją. Visiems vakarinės dalies gyventojams uždrausta gyventi sovietinėje zonoje.

Siena tarp Vakary ir Rytų Berlyno yra 45 km ilgio. Vakarinės dalies gyventojai gali lankyti rytinę miesto dalį, tačiau pirkti ten prekių, nors ir mažiausiais kiekiais, neleidžiama.

Visame Berlyne per karą sunaikinta 35% visų butų. Vien tik 1943 metais per orinius puolimus Berlynas neteko tiek butų, kiek jų pastatyta per vienuoliką metų (1925-1936). Karo pasėkoje, ypač dėl sovietinių išmontavimų, miestas neteko 75% pramonės įrengimų.

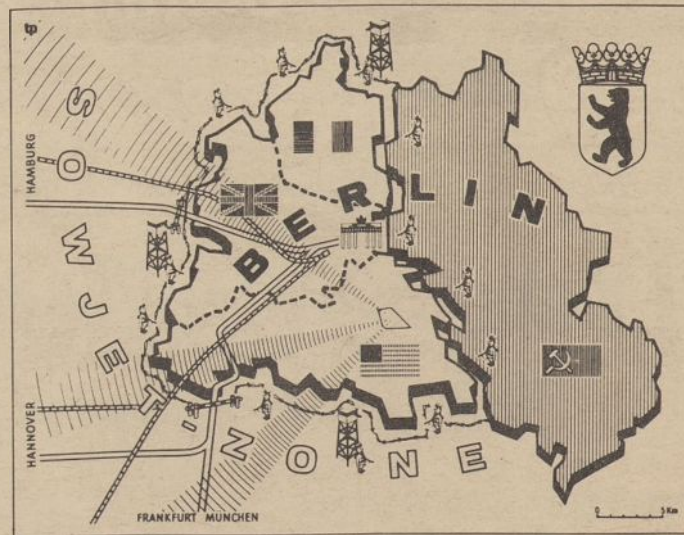
Prieš karą į Berlyno geležinkelio stotis atėdavo ir išėdavo 400 traukinių per dieną, dabar tik 115. Geležinkeliai dabar yra sovietų kontroliuojami, net ir vakariniuose sektoriuose.

Berlynas turi 180 km. vandens kelių, jis turi antrą didumų Vokietijoje upių laivininkystės uostą. Jame yra 3,500 km grįstų gatvių.

Vakary Berlynas turi tris aerodromus, per kuriuos 1948-9 metais, 11 mėnesių trukusios sovietinės blokados metu, vyko visos susisiekimas su Vakarais. Šiuo metu Tempelhofo ir Tegelio aerodromai naudojami civiliniam susisiekimui, 1948 metais pastatytasis ir nuo 1960 vasario 24 prancūzų linijos Air France pradėtas sprausminiams lėktuvams Caravelle naudoti Tegelio aerodromas yra vienintelis pasaulyje, tik keliais kilometrais nutolęs nuo miesto vidurio.

Vakary Berlynas yra 481 kv. km didesnis, negu Andora ir maždaug tokio pat dydžio, kaip rusų imperijos branduolys, Maskvos kunigaikštystė, 1310 metais. Maždaug ketvirtį jo ploto sudaro miškai ir vandenys.

Nepaisant dešimtį metų trunkančio miesto suskaldymo į skirtingas ūkines zonas, vis dar tebėra daug tokių gyventojų kurie kasdieną turi pereiti sienas: 13,850 asmenų gyvena vakariniuose sektoriuose ir dirba Rytų Berlyne; nepaisant didelių varžymų, daugiau kaip 40,000 sovietinio sektoriaus pavaldinių dirba vakariniuose Berlyno sektoriuose.

Skaičius sovietinės zonos gyventojų, kasdieną pravažiuojančių į Vakary Berlyną, nėra žinomas, nes vakariniame Berlyne, priešingai rytiniam, nevykdoma jokia keleivių kontrolė. Jų skaičius galės siekti 50,000 žmonių per dieną. "Normaliu metu" iš sovietinės zonos į Vak. Berlyną atvyksta 400-500 politinių pabėgėlių. Sustiprėjus terorui sovietinėje zonoje, kaip pvz, praejusį Velykų savaitę, tas skaičius keleriopai padidėja.

Kas vienuoliktas Vak. Berlyno gyventojas turi autovežimį. Palyginamųjų skaičių iš Rytų Berlyno trūksta. Tačiau iš trafiko tirštumo tenka spręsti, kad Rytų Berlyne autovežimis tenka kas 45 gyventojui.

Santykis tarp Vakary markės ir Rytų markės, nepaisant to paties pavadinimo, yra skirtingas įvairiais atvejais:

* atlyginant už vienodą darbą..... 1:1
* pagal oficialių sovietinės zonos įstaigų keitimo kursą...1:1
* perkamoji galia pagal vidutiniską gyvenimo standartą abiejose miesto dalyse..... 1:2,5
* pagal laisvą kursą Vakary Berlyno pinigų keitimo kontoro- se..... 1:4

Teoriškai jokiame Vakary Berlyno gyventojui be specialaus leidimo sovietinio sektoriaus krautuvėse negalima pirkti, tuo tarpu sovietinės zonos ir Rytų Berlyno gyventojai gali Vakary Berlyne nusipirkti tokių prekių, kurių rytinėje zonoje visai nėra, arba jos parduodamos išpūs-

tomis kainomis ir gaunamos blo-gesnės kokybės, kaip pvz, kava, šokoladas, batai, margarinas ir t.t.

Berlynas turi 8 radijo stotis, kurių 5 yra vakariniuose sektoriuose ir 3 rytiniame. Abi miesto dalys turi po vieną televizijos stotį.

Kasmet Vakary Berlyne sulaukiama po 100,000 turistų iš užsienių. Vakary Vokietijos gyventojų, atvykstančių aplankyti savo giminių arba draugų, registracija nevedama, tačiau spėjama, kad svečių iš Vak. Vokietijos skaičius per metus galės siekti 400,000.

Dvylikoje miesto rajonų, kurie dabar sudaro Vakary Berlyną, komunistai per 1929 m. rinkimus gavo 22% balsų. Jie tada buvo antroji stiprumu partija po socialdemokratų. 1958 metais komunistinė SED partija gavo tik 1,9% balsų.

1958 m. rudenį Rytų Berlyne įvykdytose "vienybės fronto" rinkimuose, kada balsavimo kabinų naudojimas buvo laikomas priešvalstybiniu veiksmu, komunistinis "frontas" pasiekė "pergalę" su 99,77% pritariančių balsų.

Jei Bernau gatvės gyventojas nori telefonu pasikalbėti su savo kaimynu kitoje gatvės pusėje, jis turi ieškoti ryšio per Frankfurt-Main centrinę. Nes po telefono tinklo suskaldymo 1952 metais vietiniai pasikalbėjimai tarp rytinių ir vakarinio sektorių tėra galimi tik per Vakary Vokietiją. (tp)

Cicero Aukšt. Lituanistinės mokyklos VII kl. mokiniai su laimėtu ženklu, P. Vebros pagaminta lenta. Ši garbės lenta jiems atiteko, kaip darbščiausiai klasei praėjusio pusmečio laikotarpyje.

E. Šulaičio nuotrauka

ELECT
HENRY T.
DOMBROWSKI
STATE
REPRESENTATIVE
Democratic Ticket

HENRY T.
DOMBROWSKI

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVISKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų pervedimas į visus kraštus

TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA

Kur tik besiruostumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

ELECT
GEORGE
ZIMMERMAN

JUDGE
PROBATE COURT

HIGHEST QUALIFICATIONS — CAPABLE —
EXPERIENCED — SERVED AS ACTING
JUDGE IN CLEVELAND HEIGHTS
MUNICIPAL COURT.

VOTE FOR GEORGE ZIMMERMAN
REPUBLIC PRIMARY MAY 3, 1960.

ELECT
WILLIAM J. McCRONE

CANDIDATE FOR
STATE REPRESENTATIVE
REPUBLICAN PRIMARY MAY 3, 1960

HAS THE QUALIFICATIONS AND THE ABILITY
TO SERVE THE PEOPLE OF CUYAHOGA
COUNTY

Draugas Don Camillo

Giovanni Guareschi

TRYŠ ŽIEMKENČIO LAIŠKAI

Stephanas buvo atsigabėjęs visus reikalingus įrankius. Vos tik pasiekęs ant keliuko paliktą autobusą, jis tuoj pat stvėrėsi darbui, tačiau, pakėlus užpakalinę asį, paaiškėjo, kad keltuvas nestipriai laikosi ant apledijusios žemės ir reikia rąsto.

Kai draugui šoferiui buvo pasiūlyta lįsti po mašiną ir išardyti greitųjų dėžę, tas griežtai atsisakė. Jis tikrai turėjo pagrindo atsisakyti, ir Peppone stebėjosi, kodėl Stephanas taip atkakliai to reikalavo. Dėlto jis pats įsileido į diskusijas su Stephanu.

Jis bandė Stephaną perkalbėti, tačiau tas jo neklausė ir įkalbinėjo šoferį, kuris ne tik nenusileido, bet staiga atsuko visiems trimis savo nugarą ir pasileido keliu į kolchozą.

--Eik po velnių!-- sumurmėjo Stephanas, kai šoferis jau nebegalėjo girdėti.

--Bet jis juk buvo teisus,-- pastebėjo Peppone. --Aš irgi nebūčiau lindęs po tokia sunkia mašina.

--Tai buvo vienintelė galimybė juo nusikratyti,-- paaiškino Stephanas.

laidoti: plote tarp kelio, krūmų ir ažuolo.

Sekantį pusvalandį visi dirbo tylėdami.

--Dabar aš jau galiu vienas baigti,-- pasakė Stephanas. --Tuo atveju, jei kas artėtų, aš duosiu signalą. Prasklaidę vijoklius, atarasite.

Don Camillo tuojau pasileido šiaurės linkui, o Peppone turėjo jį sekti.

Dangus buvo tamsus, ir vėjas be paliovos siautė aplieistoje, begalinėje lygumoje.

--Kai vėjas liausis, bus sniego,-- pastebėjo Don Camillo.

--Teatėna pūga, kuri tave palaidotų!-- atsakė uždusdamas Peppone.

Jie nėjo, bet bėgo. Netrukus jie dešinėje pusėje rado griovį ir tankius krūmus. Vanduo griovyje buvo užšalęs, ir ledas buvo storas bei stiprus. Don Camillo nusileido ant to ledo ir nuskubėjo prie didelio ažuolo, kuris dangun kėlė savo nuogas šakas. Pasiekę ažuolą, jie užlipo krantan ir prisiveržė pro krūmus. Prieš juos atsivėrė plati dirva, pro kurios rudą paviršių

KAIP ATsiranda SPAUSDINTI ŽODŽIAI

Penktojo subatvakario Bostone pokalbis

Malonioj nuotaikoj praėjo ir penktasis kultūrinis subatvakaris, surengtas balandžio 23 d. ALT S-gos Bostono sk. namuose. Vakarą kalbėtojas buvo L. E. leidejas J. Kapočius. Pokalbio tema — kaip atsiranda spausdinti žodžiai.

Kiekvienas mūsų kasdien susiduriame su spausdintu žodžiu — knyga, laikraščiai ar raštinės blanka, bet tie dalykai, kurie, iš lauko puses žiūrint, atrodo paprasti ir kasdieniški, iš tikro skendi "paslapyse", kurių mes nežinome. Tokių paslapių turi ir knygos ar laikraščio spausdinimo technika.

JUOZAS KAPOČIUS, Lietuvių Enciklopedijos leidejas.

L. E. leidejas J. Kapočius spalvingai pasakojo spaudos atsiradimo istoriją ir aptarė pagrindines spausdinimo technikas.

Kiek ilgiau p. Kapočius sustojo prie nūdieninės spausdintuvų technikos. Čia jis davė aiškų vaizdą, kas yra linotipas ir monotipas, kokiais principais veikia spausdinimo ir rotacinės mašinos, kas yra giliauspau-dė ir ofsetas. Idomu buvo išgirsti jo nuomonę apie Nepr. Lietuvos spaustuves ir leidyklas, kurias jis gerai pažino, o prie moderniausios Vilties spaustuvės įrengimo ir pats daug prisidėjo.

Paklaustas, kokia technika spausdinama Lietuvių Enciklopedija, J. Kapočius paaiškino, kad pradžioj keltą tomų jis pats spausdino mašina, vėliau eilė tomų davė spausdinti ofsetu, o dabar vėl grįžo prie savo mašinos, nes ofseto savininkai beveik niekad darbo laiku neatlikdavo. Jis labai norėtų Enciklopedijos spausdinimo techniką pagerinti, bet... skersai kelio stovįs vis tas nelemtas "bet".

Baigdamas J. Kapočius pasakė, kad knyga visų pirma gimsta autoriaus ir leidejo džiaugsmui, bet iš tikro ji turėtų būti skaitytojo džiaugsmas. Pasidairęs mūsų emigraciniame gyvenime ir pasirėmęs pavyzdžiais, L. E. leidejas konstatavo, kad lietuviai pastaruoju metu to džiaugsmo neieško — savąją knygą perka labai nenorom. Pastarasis klausimas ir atsakymas susirinkusiųjų tarpe sukėlė gyvą atgarsį ir nustebimą. Deja, liet. knygos barai laisvėje yra skurdūs ir gali kelti tik susirūpinimą...

Labai dailiai subatvakarį pajavirino mokytojo Iz. Giedraičio vadovaujama m. kanklininkai. Pradžioj jų septynas paskambino bent penketą liet. liaudies dainų, o pabaigoj N. Vaičaitis su broliu paskambino dar keletą dainų. Iz. Giedraitis, įtraukdamas jaunimą į tos senobinės liet. muzikos pa-

mėgimą, dirba pagarbos vertą darbą. Pažymėtina, kad visus to orkestro instrumentus, t. y. visas kankles, savo rankomis padirbo bostoniškis p. Pijus Vaičaitis.

Su b a t v a k a r i o d a l y v i a i, kurių buvo apie 70, dar porą valandų praleido priekavos puodo, tarpusavy maloniai besikalbėdami.

St. S.

Chicagos lietuviškasis jaunimėlis ritinėja velykinius margučius Jaunimo Centro salėje.

Z. Degučio nuotrauka

NUOTYKINGA KELIONĖ Į CLEVELANDĄ...

ALBINAS VALENTINAS

vienu nebetinka. Ir bėda ir gėda, nei šaukti, nei plaukti... Iš pravažiuojančių nė vienas nesusitūpė pagalbon. Pagaliau viena mašina pasuko pakraštį ir sustojo. Ateina vyras. Žiūrim ir savo akim netikim: nugi Kazys Eringis. Iš tos pačios Schwaeb, Gmuendės stovyklos. Jis ne tik "baigė", kaip mes, automechanikos kursus, bet ir visą laiką Vokietijoje dirbo garažuose automechaniku ir lankstė džipais kaip padūkės...

KAZYS ERINGIS, tris kartus viešai pagerbtas ir apdovanotas pinigineis premijomis už išradimus ir patobulinimus Fordo įmonėje, dabar turi Chicagoje atidarys savo automobilų taisymo dirbtuvę.

--Tai kas atsitiko, vyrai?-- klausia Kazys.

--Nugi, mašina sustojo ir nebėna toliau nė iš vietos... Išardėme visą motorą, o dabar nebegalim sudėti...

--Ir niekur neradote klaidos? --Nič nieko. Negut pats velnias yra kur pasislėpęs su visais ragais ir nagais... Arba pardavėjas yra prigavęs: pardavė sugedusį jau...

--Nu, žiūrėsim, kur tas velnias yra pasislėpęs...

Kazys apžiūrėjo ir sako:

--Vyrai, kaipgi jūs važiuosite, kad bėda nebėra nė lašo

benzino. Žiūrėkite, rodyklė rodo 0.

Žiūrime, tikrai nė lašo benzino bėda...

--Ot, durneliai... Šito tai nė nepasiziūrėjome. Kad jį kur pypkės... Mat, Vokietijoje važinėjome malkomis. Tvorų prisilaikydavom...

Kazys vėl susukinėjo visus šriubelius į savo vietas, padėjo atgal užmaustyti ratus. Gavome benzino iki artimiausios stoties ir taip laimingai atbrūzdėjome į Clevelandą...

Ir dabar dar su Kazimieru prisimename tą nelemtą mūsų nuotykių pakeliui į Clevelandą. Jis juokiasi ir sako:

--Oi, vyrai, reikia visada gerai pagalvoti ir apsižiūrėti prieš pradėdant ardyti motorą ir maustyti ratus pakelėje...

O aš vis spyriuos:

--Bėpigu tau negalvoti, kad automobilį žinai, kaip penkis savo pirštus...

Kaziui visur ir visada sekėsi. Atvykęs Amerikon 1949 m. gavo darbą Fordo fabrike. Ten per šešerius metus net tris kartus fabrike vadovybės buvo pagerbtas ir apdovanotas pinigineis premijomis už sumanumus ir išradimus darbo pagerinime. Namuose turėjo nedidelę auto mechanikos dirbtuvėlę, kur vakarais, iš darbo grįžęs, vėl dirbdavo.

--O kaip reagavo senieji darbininkai į jūsų pasisekimus fabrike?

--Žinote, ne labai draugiškai. Buvo ir pavydėlinių... Nektartą sakydavo: "Štai atsirado iš kažkur koks jaunas dypukas ir mums, seniems darbininkams, dabar šiuos nosi... Gadem..." Ir skersakiauvo. Todėl pradėjau galvoti, kad kaip nors pradėti "ant savęs" dirbti. Įsigijau tokią nedidelę gazolino stotelę ir garazą auto remontams... ir pradėjau...

O dabar Kazys turi Chicagoje 4800- 24 So. California Ave., didelę gazolino stotį ir modernią auto mechanikos dirbtuvę. Pas jį dirba tos srities specialistai, kaip Jonas Gudaitis ir kt. Savo sumanumu, darbštumu ir sąžiningumu Kazys chigagiečių tarpe įsigijęs populiarią vardą.

Chicagoje įvykusios pašto ženklų parodos dalyviams skirtos dovanos.

Z. Degučio nuotrauka

Lietuviai radijo ir televizijos aparatų reikalais kreipiasi į

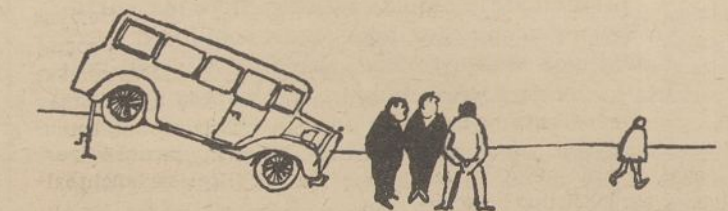
BALYS Radio and Television

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

Čia pat gausit elektrinius reikmenis, plokšteles, filmas, atvirukus.

2646 West 71 St. Telef. PR 8-5374

Chicago 29, Ill.

...tai buvo vienintelis būdas juo nusikratyti

Sunkvežimio sienų lentos pasirodė esančios pakankama atama, ir jie pradėjo darbą.

Peppone ir Don Camillo padedant, atsukinėdamas varžtus, Stephanas pusbalčiu pasakojo:

--Čia, lygiai šioje vietoje, 1941 metų pabaigoje, per Kalėdas, įvyko mūšis. Rusų buvo daug, kaip skruzdžių, ir italai turėjo trauktis, palikdami žuvusiuosius. Viena, maždaug iš trisdešimties artileristų ir kalnų šaulių susidedanti grupė buvo apsupta ir pateko belaisvėn. Daugelis jų buvo sužeisti ir ligoniniai. Jie buvo nugabenti į netoli Tifzo kolchozo esančią daržinę ir ten uždaryti. Antrą Kalėdų dieną italai atmušė rusus ir vėl užėmė kaimą. Daržinėje jie rado visus negyvus. Rusai, prieš atitraukdami, buvo belaisvius iššaudę automatais. Aš juos mačiau. Tai buvo šiurpus vaizdas.

Don Camillo ir Peppone dirbo toliau, ir šiurpus vėjas grubino jų pirštus.

--Mes surankiojome žuvusiųjų ir palaidojome,-- tęsė Stephanas. Jei paeisite apie pusantro tūkstančio žingsnių į šiaurę, dešinėje pusėje rasite lauko keliuką. Už šimto metrų nuo to keliuko, taip pat dešinėje, prasideda griovys. Jo kairiu krantu tęsiasi aukšti, laukiniai krūmai. Paejęs dar šimtą metrų išilgai tų krūmų, pasiekiamas didelis ažuolas. Ten italai ir pa-

buvo prasiveržę žiemkenčių dainai.

Juodo abu sustingo, lyg stabo išstikti, ir su baimė žvelgė į tą plačią, apleistą lygumą. Paskui Don Camillo atsistojo ir drebančiomis rankomis sklaidė vijoklius, kurie buvo apgūle ažuolo kamieną.

Prieš aštuonioliką metų kažkas medžio žievėje buvo išpaušęs kryžiaus ženklą ir datą 1941 XII 27. Apačioje buvo vienas žodis: "Italia".

Jis vėl suklostė pirmąjį stėn vieton vijoklio šakelės.

Peppone buvo nusiėmęs kepurę ir nebylus stebėjo platų javų lauką. Jis galvojo apie tuos kuklius kryželius, kurie čia stovėjo ir vėliau dingo: apie trūnijančius kaulus, kurie gulėjo po šalta žeme. Ledinis vėjas skverbėsi į pačią jo širdį.

Jis atsistojo: šimtamečio ažuolo papėdėje Don Camillo cėlėbravo gedulingas Mišias.

Mišias po kryžiumi, kurį prieš aštuonioliką metų senojo ažuolo žievėje buvo įrėžęs Stephanas.

(Bus daugiau)

IRANO pietinėje dalyje įvyko žemės drebėjimas, kurio pasekoje Lar mieste žuvo apie 1,500 žmonių ir daugiau kaip 3,000 sužeista.

20 metų tos srities praktika

Vokiečių radijų taisymas

TELEFUNKEN
Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE
CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

LAKEWOOD 1-4669

KERELIS BROS. CONSTRUCTION CO.

STATOME ĮVAIRIUS REZIDENCINIUS, MEDICINOS IR PREKYBOS TIKSLAMS SKIRTUS PASTATUS.

ARCHITEKTAS ATLIEKA PLANAVIMĄ PAGAL JŲSŲ PAGEIDAVIMĄ.

REpublic 7-8949

6350 S. ALBANY AVE.
CHICAGO, ILL.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis • Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplenas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Nesami priešai ir dirbtinos užtvaros

Laiškų skyriuje keletas mūsų skaitytojų pasisakė, kad jie nemėgsta polemikos. Esą, Dirvai būsia daug geriau, kad polemikos vengsianti, vietoj jos duosianti daugiau kitokios rūšies skaitytinios medžiagos.

Tuos skaitytojus pabarė mūsų bendradarbis H. Žemelis. Jis sako, kad nuolat reikia ieškoti naujų kelių, diskutuoti, ginčytis. Esą, tik tuo keliu gimsta nauji sumanymai ir naujos idėjos.

Iš tų priešingų pasisakymų nesunku surasti vidurį. Skaitytojai, aišku, nepasisakė iš principo prieš polemiką ir ginčus, tik jiems, greičiausia, iki gyvo kaulo įgriso mūsų praktikuojama polemika. Polemika iš peties, kada priešingos nuomonės reiškėjas tuoj guldomas ant pečių rekiant: tu esi kvailas, tu esi bolševikas, tu esi šioks ir kitoks.

O kad tokios polemikos dar mūsų laikraščiuose nestinga, visi turime pripažinti. Ir jei tokią polemiką kam jau tikrai įgriso skaityti, tai ir tokios, galima sakyti, kraštutinės nuomonės atsiranda: nemėgstam polemiką! Bet jei jos kultūringos, ne polemines muštynes organizuoja, bet nuomonę ryškina, naujus argumentus iškelia, tai jos, ir tiems pasipriešinusiems, nebaissios. O H. Žemelis, kuris pasisakė už tokius ginčus, savaime suprantama, kad juose taip pat nenori matyti tokių "muštynių", kurios išeina iš visų padorumo normų. Jos keliama reikalų svarstymui nieko nepatarnauja, tik į šalis purvais ir purveliais pasidrabsto.

Tikrai, mūsų spaudoje, svarstant vienu ar kitus jautresnius klausimus, mėgstama iš tikrojo ir kultūringo kelio tuoj į šunkelius iškrypti. Ir iškrypęs nevengiamas sušukti: tu esi priešas, beveik lygus Chruščiovui ir jo tarnams! O tuo tarpu, nei tas, savos nuomonės reiškėjas, yra koks mūsų priešas, ar koks kenkėjas. Jis yra lygiai toks pat, kaip ir mes visi, tik gal karštesnis, nepajėgias savo energijos suvaldyti, noris prieš kitus pasirodyti.

Va, tie karštesni, ir sukuria aplinką, kada skaitytojai pradeda bodėtis tokiais ginčais ar tokiomis polemikomis. Jie taip pat sukuria ir nesamų priešų grupes. O kai sukuria, tai tada ir pakovoti atsiranda ne tik reikalas, bet ir savotiška pareiga... O jei dar kas iš šalies pakursto ir padrąsina — tada tai jau tikra rugiapiūtė prasideda savuosius "priešus" naikinti...

Gaila, kad, taip polemizuodami, mes ne tik tuščių darbu užsiimam, bet ir savo energiją nuo tikrojo priešo kitur nukreipiame. Mums priešais pasidaro čia susitikusios dviejų auklėjimų ir kitų gyvenimo aplinkybių veiktos lietuvių kartos. Mums priešais pasidaro tie mūsų broliai, kurie nuėjo kitų organizacijų, grupių ar draugijų keliais. Mums priešais vaidenas tie mūsų vaikai, kurie priklauso ne toms pačioms organizacijoms, kurioms mes priklausėm ar norim, kad priklausytų. Pagaliau mums priešais pasivaidena visi, kurie turi skirtingą nuomonę, kitaip galvoja, kitaip nori planuoti.

Neieškokim priešų, kur jų nėra. Geriau pasakius, patys savo vaizduotė tokių priešų nekurkim ir jų neaukinkim. Tai mums, ypatingai keliaujant svetimais keliais, labai daug kitiems būtiniams darbams reikalingos energijos kaštuoja.

Mūsų priešas labai aiškus ir visiems labai gerai žinomas. Tai Maskvos vergijos komunistiniai batai. Taip klatingai, kietai ir žudančiai prispaudę mūsų tautą. Kito priešo, o dar ypatingai savųjų tarpe, neturime. Tat ir visų mūsų kova turi eiti tik to priešo pusėn. Eiti, savo jėgų neskaldant, savo tarpe dirbtinų užtvarų netveriant, ir savo tarpe nesamų priešų neieškant.

B. G.

KĄ NUVEIKĖ Balfas?

BALFo reikalų vedėjas kun. L. Jankus, atsinepdamas į mūsų užklausimą — ką veikia mūsų veiksniai, atsiuntė pranešimą, kuriame matyti ką nuveikė BALF per pirmuosius šių metų tris mėnesius.

Gavome. Šiais metais (iki balandžio 1 d.) Balfo Centre pinigais gavome \$30,807.49. Miunchene gauta iš įvairių šaltinių beveik \$6,000.00. Taigi viso Baltas pajamų turėjo arti 37,000 dolerių pinigais ir dar 15,618 sv. rūbais bei avaline. Iš JAV valdžios gauta 40,000 svarų pieno miltelių, 80,000 sv. ryžių, 40,000 sv. kukurūzų, 73,000 sv. kvietinių miltų. Žinia, už pasiųstą Balfo pagalbą, esame gavę ir Jums perduodame šimtus gražiausių padėkos laiškų.

Gelbėjom — šelpėm. Pinigais, aukotojams skiriant, persiuntėm Vasario 16 gimnazijai \$6,294.64, Saleziečių gimnazijai \$780.00. Valdybai nutarus ar tarptautinėms organizacijoms skiriant, pinigais padalinta Vokietijos lietuviams apie 4,000 dol., vargo mokykloms \$300.00, kitur vargan patekusiems lietuviams — \$125.00.

Gėrybėmis. Visą valdžios duotą maistą nuvežėm Vokietijon. Be to nupirkom 20,000 sv. cukraus ir jį nugabėm Vokietijon tremtinių dienas pasaldinti. Reikia čia įrašyti ir tai, kad Vokietijoj (München) gauti šalpai pinigai donatorių valia buvo paversti gėrybėmis, baldais, įrankiais, ir padalinti 25 šeimoms, viso DM 12,922.20. Šioje srityje yra vilčių stipriau paremti tremtinius padedant jiems įsikurti, gaunant lėšų iš kitur. Iš Centro, atrinkę ir supakavę, nusiuntėm Vokietijon 7,164 sv. rubų. Jie buvo paskirstyti Miunsterio bei kitų vietovių lietuviams. Tiesa, JAV vyriausybė patvirtino 1960-61 metais Balfo pateiktą maisto planą ir pažadėjo duoti 314,000 sv. kvietinių miltų, 96,000 sv. pieno miltelių, 160,000 sv. kukurūzų dribsnių (jų tremtiniai nelabai nori).

Vaistais. Išsiuntėm arti 450 vaistų siuntinukų, daugumoj į Lietuvą. Balfas daugiausia prašymų gauna iš Lenkijos ir į ten buvo nusiųsta arti 50 siuntinių su vaistais. Iš Sibiro prašymų buvo nedaug (15) ir,

suprantama, jie visi buvo patenkinti

Vaistų išdavimą sovietai kiek sunkino, o žiemos metu ir šalčiai trukdė. Kai kurie siuntinukai dėl to vėlavo, 6 buvo grąžinti dėl receptų trūkumo. Jums gal bus įdomu, kad apmokėdami vaistų persiuntimo išlaidas siuntėjai dar paaukojo Balfui virš \$1,000.00.

Medžiagų siuntos. Pagalbai į Lenkiją pradėjom labiau atrinkti prašymus ir todėl pasiuntėm tik 50 siuntinių. Į Lietuvą ar Sovietų Sąjungą siuntėme tik naujas medžiagas ir beveik išimtinai tik nukentėjusiems.

Išsiuntėm 69 siuntinius. Balfas daugumą jų apmokėjo iš "savo kišenės". Šiam tikslui išleidom apie \$4,000. Privačių siuntinių per Balfą nebuvo daug.

Organizacinė veikla sausio-kovo mėn. nebuvo stipri, tik dosni. Mat, gavom vajų pinigų ir todėl mūsų pajamos buvo žymiai didesnės negu normaliai kitais mėnesiais. Per šį laiką 477 asm. prisiuntė nario mokesį. Balfas turi 70 veikiančių skyrių su apie 2,000 narių. Chicagoje susiformavo X Seimui rengti komitetas. Kovo 19 d. įvyko

(Nukelta į 5 psl.)

RENKAME J. MULL - MULIOLĮ

! OHIO VALSTIJOS ATSTOVUS

Dažnai sielojamės, kad neturime lietuvių senatorių, kongreso atstovų, neturime jų ir kitose įtakingose vietose valstijų, apskričių ir miestų administracijoje. O neturime jų todėl, kad nepajėgiame toms vietoms išsiauginti populiarių kandidatų, už kuriuos mes patys vieningai balsuotume ir kitataučiai juos paremtų.

Dabar atėjęs laikas ne tuos skundus kartoti, bet visas savo turimas jėgas sutelkti ir į tas atsakingas vietas veržtis. Mūsų ne taip jau mažai, o turime gražius būrius išmokslintų ir mokslus tebeinančių, turime visoms sritims pasiruošusių savo žmonių, tik dabar reikia suorganizuoti tokią talką, kuri jiems tas atsakingas vietas padėtų laimėti. Šiais metais laimėti vieną, kad kitais metais laimėtume dvi ar daugiau.

Laimingu atveju į Ohio valstijos atstovus turime labai rimtą kandidatą — sąžiningą savo profesijos darbininką, Amerikos armijos pulkininką, kompetentingą visuomenininką bei valstybininką, pavyzdinę šeimos tėvą, taktišką žmogų ir gerą lietuvių J. Mull-Muliolį. Pirminiai rinkimai įvyksta gegužės 3 d. Tą dieną bus ir mūsų, lietuvių pirminiai egzaminai. O juos būtina išlaikyti ir J. Mull-Muliolio kandidatūrą pravesiti rudenį įvykstantiems rinkimams.

Taip pat laimingu atveju J. Mull-Muliolio kandidatūrą remti susidarė visas lietuvių organizacijas ir visokius mūsų įsitikinimus jungiantis komitetas. Tai jau labai geras ženklas, kad ne tik šį kartą, bet ir ateity, jei taip tvarkysimės, galime tikėtis pergalės.

Mes, kurie sudarome to komiteto branduolį, ir kviečiame visus lietuvius už J. Mull-Muliolį gegužės 3 d. balsuoti. Ir ne tik patiems balsuoti, bet savo kaimynus, bendradarbius įstaigose ir įmonėse raginti, kad jo kandidatūrą remtų. Labai kviečiame šiuo reikalu visiems taip padirbėti, lyg patys į tą vietą būtume renkami. O J. Mull-Mulioliui laimėjus būsime visi laimėję, būsime įtakingesni, galį daugiau padėti lietuviams ir Lietuvai.

Victor Banionis
Stasys Barzdukas
Vladas Čyvas
Algimantas Dailidė
Jonas Daugėla
John DeRither
Balys Gaidžiūnas

Kazys Gaizutis
Frank O'Bell
Dr. Vl. Ramanauskas
Vacys Rociūnas
Povilas Šukis
Pijus Žiūrys

DĖL LIETUVOS STEIGIAMOJO SEIMO MINĖJIMO

Dirvos 43 numeryje skaičiau žinutę apie Clevelande susidariusį komitetą paminėti Lietuvos steigiamojo seimo sukaktį. Prisiminiau, kad toks pat minėjimas rengiamas ir Chicagoje. Dar nežinau, kokio pobūdžio tas minėjimas bus Clevelande, bet Chicagoje, pagal Naujienų pranešimą 82 numeryje, tai organizuojamos demokratinės jėgos kovai. O prieš ką jos organizuojamos, pasekt iš čia daromos ištraukos. Naujienose rašoma: "Didelė Amerikos lietuvių dauguma yra tikrai demokratiškai nusiteikusi. Bet demokratai neturi vieningos organizacijos ir nesigarsina. Amerikoje garsiausiai čirškia fašistėliai, keli autoritarinio režimo šalininkai ir įvairaus plauko smetoniniai likučiai. Jų yra mažai, bet tas nuolatinis čirškimas kai kam sudaro įspūdį, jog tai yra stipri jėga. Gegužės 14 d. visi galės įsitikinti, kad tie čirškėliai neatstovauja lietuvių daugumos.

Steigiamojo seimo 40 metų sukakties minėjime kalbės Dr. P. Grigaitis ir preL. M. Krupavičius. Tą šeštadienio popietį visi demokratiškai nusiteikusiai lietuviui turėtų vykti į Jaunimo Namuose ruošiamą minėjimą". Kaip matome, tuo minėjimu norima paaštrinti tik tarpusavio lietuvių santykius. Norima dar kartą pademonstruoti, kad mūsų priešai ne bolševikai, paverge mūsų tėvynę, bet mes patys savo tarpe. Ir reikia manyti, kad tie du broliukai kunigai ir urėdai, tarpusavio kovai paaštrinti pabers ir reikiamų minčių. Jei jau ir Clevelande tas Steigiamojo seimo minėjimas planuojamas ta kryptimi, tai be jokio reikalo į komitetą įsijungę ir tokie asmenys, kurie tokiu lietuvių skaldymui nepriartaria.

V.A.,
Chicago

LIETUVIŠKIEJI PULKAI ŽEMAITIJOJE

Dirvos skaitytojas ir bendradarbis V. TAMOŠIŪNAS, iš Detroito, atsiuntė ilgesnį laišką, kuriame kelia mintį, kad paskutiniojo karo pabaigoje Žemaitijoje buvo susiorganizuavę lietuviškieji pulkai, aktyviai dalyvavę kovose ginant Lietuvos laisvę, bet apie tuos pulkus sutraukę tikslų žinių pasigendama. Esą, tas žinias, kol nevelu, reikia surinkti. Ten kovojusių eilės retėja, o su jais dingsta ir daug brangios medžiagos. Dalį tos medžiagos reikia paruošti Lietuvių Enciklopedijai, kada ateis raidė ž ir bus paminėti Žemaitijoje veikę lietuviškieji pulkai.

Laiško rašytojas kelia mintį, kad tokios medžiagos telkimo reikalu reikia pasitarimo Chicagoje, kada ten įvyks LNT suvažiavimas, numatytas gegužės pabaigoje.

JAV ir KANADOS JAUNŲJŲ DAINININKŲ, SMUIKININKŲ IR BALETO ŠOKĖJŲ

KONKURSO KONCERTAS

Įvyksta gegužės 14 d., Slovenian Auditorium, Clevelande, 6409 St. Clair Avenue.

Padžia 7 val. vak. Rengia Dirva

Kviečiame gausiai dalyvauti Clevelando ir viso Ohio lietuvius. Taip pat laukiame svečių iš Detroito, Pittsburgho ir kitų lietuvių kolonijų.

Konkurso koncertui bilietai jau parduodami Dirvoje. Užsisakykite iš anksto. Kainos nuo \$2.50 iki \$1.00

Po koncerto vaisės turtingame bufete.

Šokiai grojant Korp. Neo Lithuania orkestrui.

SPORTO DIENOS

SPORTININKŲ SAVAITGALIS CHICAGOJE

Balandžio 23-24 dienomis Chicagoje lietuviai sportininkai vertai galėtų pasididžiuoti. Tik pagalvokite, savaitgalio metu įvyko net devynios rungtynės, Kovota tinklinio, krepšinio ir futbolo aikštėse. Viso rungtynėse dalyvavo arti šimto lietuvių sportininkų. Skaičiai puikiai rodo, kad čia nesnaudžiama. Čia veikiama taip, kaip ir pridera Amerikos lietuvių sostinės gyventojams.

TINKLINIS

Chicagoje šiuo metu vyksta American Athletic Union Illinois valstybės moterų tinklinio pirmenybės. Dalyvauja 38 komandos. Jų tarpe ir LSK Neris. Komanda jauna savo amžiumi. Ją sudaro mergaitės, matytos V.V. sporto apygardos pirmenybėse. Balandžio 23 d. joms teko rungtyniauti prieš gana pajėgią Sherman parko komandą. Laimėjo 2:1. Sekančią dieną susitiko su St. Xavier. Laimėjo vėl. Pasėkmė 2:0. Bravo jaunosios tinklininkės!

Tolimesnėms varžyboms paliko 16 komandų. Varžybos savaitgaliais bus tęsiamos toliau. Nerį atstovavo: A. Valaitytė, A. Pačiokaitė, G. Juškaitė, R. Kvilytė, V. Kanišauskaitė, M. Riškutė, D. Maskaliūnaitė, R. Šošytė ir T. Prunskytė. Komandos vadovas — Z. Žiupsnys. Jam priklauso pagarba.

KREPŠINIS

Sekmadienį, balandžio 24 d. buvo trejos krepšinio rungtynės. Vienos svarbios pirmenybinės ir dvi draugiškos.

Pirmenybinės rungtynės žaidė LSK Neris vyrų krepšinio komanda. Teko susikibti su Capitol Savings and Loan Ass. komanda. Šios rungtynės sprendė Marquette parko lygos nugalėtoją. Rungtynės pradėtos sparčiu žaidimu. Pirmus du taškus pelnė Benevick. Kitus du uždirbo Valaitis mesdamas baudas. Kiek vėliau pasėkmė išsilygino ir abi komandos turėjo po šešis taškus. Paskui Neris vėl stipriau susiėmė ir išlaikė pirmavimą iki pabaigos. Kėlinys baigtas 27:20.

Petraukos metu visų tikėta, kad Neris laimės. Taip ir atsitiko. Tačiau antrame kėlinyje būta rimto pavojaus ir galėjo atvirkščiai įvykti. Aštunioliktose antroje kėlinio minutėje Neris dar turėjo šešių taškų persvarą. Rodėsi, kad panašius taškus skirtumu ir rungtynės pasibaigs. Deja, laimė ėmė krypti prieš pusę. Dviem trumpom sekundėm belikus, pasėkmė išsilygino ir lentoje švietė lygūs 63:63 skaičiai.

Neris kapitonas Valaitis nedelsdamas paėmė minutę. Jį greit prabėgo. Pasigirdo švilpukas ir Valaitis išmetė kamuolį. Jį vikriai pagavo Žvinakis ir maždaug iš septynių metrų nuotolio paleido krepšio link. Žiūrovai užtelėjo. Kamuoliui lekiant išgirstamas rungtynių baigmę skelbiąs signalas. Kamuolys nutupė ant lanko, pasisukinėjo ir krepšin įkrito. Ar metimas užskaitytas? Žinoma, kad taip. Neris rungtynės laimėjo 65:63 pasėkmė ir pasipuošė lygos nugalėtojų vardu.

Marquette parko lygoje lietuviai antrą kartą iškovojo pirmą vietą. Pernai laimėtojai išėjo Neris-Lituanicos jungtinė komanda. Deje, dalyvavimas šioje lygoje surištus su \$100.00 išlaidų. Tokią sumą reikėjo įmokėti registracijos metu. Neris gerbėjai ir bendrai krepšinio mėgėjai galėtų bent kuklia auka paremti įvairiomis išlaidomis perkrautą Neris klubą. Jei toks kilnus noras pas kurį nors atsirastų, tesikreipia šiuo adresu: Z. Žiupsnys, 5926 So. Artesian, Chicago 29, Ill. Telefonas PR 6-6412.

Toje pačioje Marquette parko salėje buvo LSK Jūra--LSK Aras draugiškos rungtynės. Abi komandos sužaidė apilygiai. Pačios rungtynės pasižymėjo taikliais metimais ir permainingu žaidimu. Taiklių metimų nestigo abiejose komandose. Rungtynės 68:63 laimėjo LSK Aras.

LSK Aro taškai: Augius 10, Nausėda 2, Karsas 16, Burnelkis 19, Galinaitis 16, Bakaitis 5. LSK Jūros taškai: Tauras 10, Kulys 14, Jasenevičius 12, Rinkūnas 11, Aleksiušas 2, Miecevičius 14.

Tą pačią dieną draugiškas krepšinio rungtynės sužaidė ir ASK Lituanicos-Gintaro jaunių krepšinio komanda. Jos priešais buvo Chicago latvių jaunieji. Tai buvo revanšinės rungtynės. Prieš kurį laiką gintariečiai latviams visą šimtą atskaitė. Šiuo kartu, deja, nepavyko. Buvo žaista nepilnu sąstatu. Rungtynės latviai laimėjo 39:38. ASK Lituanicos-Gintaro taškai: J. Gydas 17, A. Vingelis 8, J. Šalčius 6, P. Nalis 5, J. Nalis 2.

FUTBOLAS

Sekmadienį rungtynės turėjo visos keturios LFK Lituanicos ir LSK Tauro futbolo komandos. Pasėkmėmis, tačiau, negalima pasidžiaugti. Nesiseka ir gana. Lituanicos I-ji komanda, žaisdama aukščiausioje lygoje, susilaukė ketvirtą pralaimėjimą. Žaidė prieš vokiečių Fortuną.

Pasėkmė 3:5. Kuone visą rungtynių laiką aikštėje vyravo Lituanica. Ir į vartus neblogai šaudė. Visi Lituanicos pasiekti įvarčiai verti įvarčių vardo. Deja, rungtynės baigėsi pralaimėjimu. Tarp kitko, šiose rungtynėse Lituanica šaudė ir į savo vartus. Du kartus savižodiškai pataikytą. Lituanica įvarčius pelnė H. Jenigas, A. Damušis ir M. McClusky (Mikalauskas). Rezervinių komandų rungtynės taipgi pralaimėtos. Fortuna 3, Lituanica 1.

Kiek linksmesnės buvo Bridgeporto LSK Tauro rungtynės. Jie I-je divizijoje žaidė prieš kitą vokiečių komandą, Wanderers. Laimėjo 4:3. Rezervinės komandos sužaidė lygiomis, 2:2. Šiuo metu Bridgeporto LSK Tauras turi vieną laimėjimą ir vieną pralaimėjimą. Padėtis nėra taip bloga. Blogiau su Lituanica, Maroons komandą suspendavus, Lituanica pirmame rate beliko tik dvi rungtynės. Jei nebus susimta, tikriausia jos baigsis nemaloniais pralaimėjimais.

Štai kiek Chicagoje rungtynių ir kiek žinių vieno savaitgalio metu.

Ptr. P.

IR TAIP GYVENIME BŪNA

FORT WORTH teisėjas nubaudė du piliečius po 25 dolerius, kadangi šie neatvyko atlikti prievolių teisėjų pareigų. Ta pačia proga teisėjas susirinkusiems karštai aiškino apie pilietines pareigas. Pabaigus kalbėti teisėjui pasirodė, jog abu nubaustieji jau mirę prieš pusmetį.

ST. LOUIS mieste, vienoje krautuvėje, atėjęs pirkėjas užsivilko 42 numerio palatą ir išbėgo pro duris. Nakties metu sugrįžęs paliko tą palatą ir jo vietoje paslėmė 38 numerio kostiumą ir 40 numerio palatą. Krautuvės siuvėjas pareiškė policijai, jog jis prisibijo, jog tas pilietis dar kartą sugrįš, nes kostiumas jam yra permažas.

INDIANOJE senatorius John Kennedy stovėjo prieš eilę sveikintojų ir kiekvienam spaudė ranką. Vienas, greičiausia respublikonas, spausdamas ranką pasakė: "Aš villuosi jog pralaimėsi." "Labai ačiū," atsakė Kennedy.

RYTINĖJE VOKIETIJOJE, Brandenburg mieste, į krautuvę atvežus obuolių, rusės ir vokiečių sustojo į eilę. Kai buvo pranešta, jog rusės gaus pirmiau, kilo peštynės. Jų metu rusės buvo gerokai apstumdytos.

Balfas...

(Atkelta iš 4 psl.)

Balfo direktorių suvažiavimas. Pakilo Pittsburghas, sukaupęs net \$825.00 šalpų, yra labai gražių veiklos žygių ir visur kitur. Balfo Centran atėjo per 3000 raštų-laiškų. Kiek daugiau mes patys esame išsiuntę.

Naujas dalykas, tai tiesioginiai Balfos šalpos prašymai iš Sibiro, Lietuvos (iš Lenkijos visad jų buvo labai daug). Atrodo, kad mūsų žingsniai ten girdimi ir teikia daug paguodos ir vilties, jei ne prisikėlimui į LAISVĘ, tai pakilimui iš mirtino vargo!

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Muz. Pr. Ambrazas su Šv. Jurgio parapijos chorą praėjusį sekmadienį bažnytinį koncertą atliko Akrono, Šv. Petro bažnyčioje, kur klebonauja kun. A. Petrikas. Koncertas įvyko naujų vargonų įgijimo proga.

• Jaunųjų menininkų konkurso rėmėjais įsijungė: Dr. J. Stankaitis. Konkurso koncertas įvyksta gegužės 14 d.

• Lionginui Leknickui darbovietėje sulaužytas kojos pėdos kaulas. Gydosi namuose.

HENRY T. DOMBROWSKI

savininkas Ben's Super Market, esančio 3224 Payne Ave., kandiduoja demokratų sąrašą į Ohio valstijos atstovus. Jis yra vedęs, turi 5 dukteris, antrojo pasaulinio karo veteranas. Jis yra pirmininkas Polish American Business Ass'n, Kultūrinių Darželių komiteto narys, priklauso ir daugeliui kitų visuomeninių ir labdaros organizacijų.

(sk)

• Ieškoma moteris namų darbams. Išlaikymas ir \$35. Šaukti: WA 1-2242.

• Nebrangiai išnuomojamas, vienai moteriai, trijų kambarių butas su baldais. Skambinti HE 1-3236.

(51)

D.L.K. Birutės D-jos Clevelando skyrius balandžio 23 surengė pavasarinį kartūno balių, kurio programą išpildė iš Rochesterio atvykusi dainininkė V. Sabaliauskienė, akomp. L. Plechavičienės, ir baletų studijos mokinė T. Stasaitė. Baliaus dalyviai išrinko dvi įdomiausias kartūnines sukeles, už kurias dovanas gavo neseniai iš Venezuelos į Clevelandą persikėlusį P. Seikutė ir V. Nagevičienė. Nuotraukoje--premių laimėtojos su baliaus rengėjais: P. Seikutė, I. Jonaitienė, Z. Dučmanas, V. Morkūnienė ir V. Nagevičienė. Scenoje matyti baliuje grojusio neolituano orkestro dalis: Šlapelis, V. Palukaitis, A. Gasparaitis ir A. Modestavičius.

Dirvos nuotrauka

Parengimų kalendorius

Gegužės 7 d. Dainavos "Vestuvės", rengiamos Bendruomenės I apylinkės.

Gegužės 8 d. motinoms pagerbti rengiama Neringos tunto sueiga.

Gegužės 14 d. JAV ir Kanados jaunųjų dainininkų ir kitų talentų konkurso koncertas, Rengia Dirva.

Gegužės 22 d. Vasario 16 Gimnazijai paremti vakaras, Rengia būrelių vadovai.

Birželio 4 d. Čiurlionio ansamblio dvidešimtmečio koncertas.

Birželio 12 d. Lituanistinės Mokyklos mokslo metų pabaiga.

Birželio 19 d. L.V.S. Ramovės rengiama gegužinė.

AKRONE

Birželio 12 d. Trumpicko sodyboje Akrono lietuvių susitikimas. Rengia ALTO skyrius ir socialistų kuopa.

Liepos 3 d. Stanley Lucas sodyboje SLA 198-354 kuopos gegužinė.

Liepos 24 d. Roma Park Amerikos Lietuvių Piliečių klubo gegužinė.

Šimtai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ją džiaugiasi. Pasiteiraukit, ar Dirvą skaito jūsų pažįstami ir kaimynai. Jei neatsiųskit jų adresus. Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

Chicago LSK Neris krepšinininkai. Iš kairės: A. Varnas, F. Kupetis, K. Dauskardas, B. Armonas, F. Zelis M. Karsas, R. Paukštys, R. Kupetis, R. Burokas, J. Izokaitis.

P. Nalio nuotrauka

1960 m. gegužės mėn. 7 d., šeštadienį, Engineers Bldg. salėje
- 100 St. Clair ir Ontario gatvių kampas, Clevelande

DAINAVOS
ANSAMBlio

"VESTUVĖS"

Kvietimai gaunami: Dirvoje, šv. Jurgio parapijos salėje sekmadieniais, Lietuvių Prekybos Namuose, Naujos Parapijos spaudos kioske ir pas Apylinkės Valdybos narius. Puiki ir lengvai pasiekiama salė. Pradžia 7 val. vak.

Visus kviečia į VESTUVES

Lietuvių Bendruomenės Clevelando Pirmosios Apylinkės Valdyba

Trijų veiksmų kaimo buities vaizdas su vestuvių papročiais dainomis ir šokiais.

KAS IR KUR?

• Naujosios Zelandijos Lietuvių Bendruomenės valdybos pirm. V. Procuta atsiuntė J. Bačiūnui padėką ir geriausius linkėjimus už jų suvažiavimo pasveikinimą.

• Kalbininkui prof. J. Balčikonui, gyvenančiam Lietuvoje, suėjo 75 m. amžiaus.

• Antrajam Vestuvių pastatyme Chicagoje, įvykusiame balandžio 23 d. Marijos Aukšt. mokyklos salėje, neperdaugiasia susirinko žiūrovų. Vaidinimas praėjo geriau, negu premjera.

• Kanados simfoninis orkestras ir pianistė A. Ireland, koncertavę Rygoje, numato koncertuoti ir Vilniuje.

• "Tėviškės Žiburiai" išsigančius paklausė, kodėl Montrealio Mažosios Lietuvos veikėjai, susirinkę pasidžiaugti naujai išleistu "Lietuvos Pajūriu", atsiuntė "Dirvai" geriausius linkėjimus. Kad toji baimė praeitų pranešam, kad "Dirva" jiems labai prieinama kaina tą "Lietuvos Pajūrį" atspaudė.

• "Nepriklausomos Lietuvos" dalininkų susirinkimas įvyko balandžio 24 Montrealy. Palikta ta pati valdyba. Pasisakyta už perėjimą į ofsetinę spaudą. Tam tikslui telkiamas kapitalas. Bendrovės visas turtas įvertintas \$30,000.

PAGALBA VASARIO 16 GIMNAZIJAI

Vak. Vokietijos pabėgėlių ministeris Th. Oberlaender šių metų pradžioje lankė Vasario 16 gimnaziją ir pažadėjo išrūpinti jai vienkartinę pašalpą. Prieš pasitraukdamas iš ministerio pareigų, jis savo pažadą ištesėjo: gimnazija gavo 40,000 DM sušakymu 12,000 DM išmokėti mokytojams, o kitus 28,000 DM panaudoti knygoms ir mokslo priemonėms užpirkti.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti Dirvą.

Chicago Filatelistų Draugijos "Lietuva" rengtos parodos metu K. Meškonis įteikia Lietuvos konsului dr. P. Daužvardžiui ką tik išleistą Lietuvos pašto ženklų albumą.

Z. Degučio nuotrauka

A + A

DR. JUOZUI JANUŠKEVIČIUI

mirus, sūnui ALGIRDUI ir jo žmonai HERTAI JONIAMS, skaudaus liūdesio valandoje, reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

J. A. Jakševičiai
M. E. Markuliai

PASKYRĖ METINES STIPENDIJAS

PEDAGOGINIAMI LITUANISTIKOS INSTITUTUI per Instituto Globos Komiteto išdininką tėvą J. Kubilių, S.J., metines stipendijas (po 40 dol.) paskyrė prel. kun. Albavičius ir Mokytojų Sągos Chicago skyrius; pusmetines stipendijas (po 20 dol.)--Ateitininkų Sendraugių Chicago skyrius, Vytauto Didžiojo Šaulių kuopa, Kunigaikštienės Birutės Draugija, L. Kariuomenės Kūrėjų Savanorių S-ga, Ateitininkų "Giedros" Korporacija, Chicago Savings and Loan Ass'n (John Pakel), B.A. Kasakaitis ir dr. Vyt. Tauras. Po 10 dol. Institutui aukojo dr. K. Aglinskis, dr. F. Mažeika, A. Tveras; po 5 dol.--D. Bartkus, T.B. Rymanas, J. Vainėlis, A. Lipskis, K. Musteikis, J. Bacevičius, J. Augustinavičius J. Monstavičius; mažesnėmis sumomis--J. Vailokaitis, T. Jurčys, dr. P. Belickas, V. Pleirys, A. Balčytis, V. Kačinskas, K. Bružas. Visiems aukotojams, parėmusiems lituanistinę švietimą, Institutas nuoširdžiai dėkoja.

Čiurlionio ansamblis, Brooklyno šeštadieninės Maironio mokyklos kviečiamas, gegužės 21 d. vyks į New Yorką, kur Academy of Music salėje duos koncertą tos mokyklos naudai. Nuotraukoje dalis čiurlioniečių (jų yra apie 70), repetacijos metu. Iš kairės: M. Leknickaitė, V. Vaivadaite ir I. Grigaliūnaitė.

Dirvos nuotrauka

PHILADELPHIA

Kviečiami į koncertą

Gegužės 7 d., 6 val. vak. Lietuvių Pašalpinio Klubu salėje Lietuvių Tautinis Ansamblis ruošia koncertą. Po gražių pasirodymų tarp tautinio Instituto ruošiam tautų festivaly ir Chesteryje, ansamblį bus malonu išgirsti.

Po koncerto bus šokiai ir puikus bufetas. Taigi visi, jauni ir seni, į šį koncertą kviečiami, nes gegužinių sezonas jau čia pat ir salėse pasimatysime tik rudenį.

Įvairios žinios

Tarp tautinis Institutas balandžio 23 ir 24 d. buvo surengęs Tautų festivalį. Lietuviai labai gražiai pasirodė su daina ir tautiniais šokiais. Taip pat dėmesį atkreipė lietuvių liaudies audiniai ir gintaro išdirbiniai. Labai puikų pasisiekimą turėjo lietuviški valgiai. Bendruomenės valdyba daug triūso padėjo organizuojant šią tautų šventę.

Bankininkas K. Čeladinas serga ir guli ligoninėje. Lin-

kime greit pasveikti.

Balandžio 25 d. palaidotas filosofijos daktaras Juozas Januškevičius. Velionį koplyčioje lankė visų srovių lietuviai, buvę jo mokiniai ir draugai. Velionis palaidotas šv. Petro kapinėse, Riverside, N. J. Velionis paliko liūdinčius: žmoną, sūnų Algirdą, 4 dukteris ir kitus gimines bei artimuosius.

P. M.

Detroito Amerikos Lietuvių Balso Radijo Klubu 1960 metų Valdyba, Sėdi iš kairės: programos redaktorius ir pranešėjas--J. Kriščiūnas, P. Molis, V. Urbonas; pirm.--K. Ambrose, V. Selenis, O. Šadeikienė, ir Feliksas Motuzas. Stovi antroje eilėje: S. Račiukaitis, A. Janušis, V. Kriaučiūnas, J. Černiauskas, O. Klepeckienė, L. Stankutė, P. Januška, L. Vismantas, V. Kankalis ir J. Kavaliauskas. Trečioje eilėje: J. Rekašius, B. Bugenis, A. Barakauskas, K. Gogelis, A. Petrauskas ir L. Šulas.

ATLANTO RAJONO SKAUČIŲ PAVASARIS

Kaip kiekvieną pavasarį, taip ir šįmet, per patį šv. Jurgį, balandžio 23-24 d. į New Yorką suvažiavo LSS Atlanto Rajono vadovės ir vyr. skautės.

L. ČEPIENĖ, LSS Vyriausioji skautininkė

Kaskart susitinkama džiaugiuosi, kad mano sesės paaugo, pagražėjo, subrendo. Tos, kurios prieš keletą metų nedrįso kalbėti, šįmet jau dalyvavo diskusijose reikšdamos savo mintis gražia lietuvių kalba. Tos, kurios prieš keletą metų buvo geltonšlipsis paskiltininkės, šįmet vadovauja vienetui, melynus kaklaraiščius išsigijusios.

Gražioje, Baltic Freedom House patalpoje, Atlanto Rajono Vadeivė skt. Aldona Labuckaitė atidarė suvažiavimą ir pradėjo suvažiavimui skirtą darbą, kurio pagrindinis uždavinys buvo atnaujinti draugystę, iškelti ir išdiskutuoti rūpumus klausimus, apsarstyti vyresniųjų skaučių programą ir kt.

Darbo sueigoje suvažiavimo dalyvės diskutavo vyr. skautės psichologiją, vertybių skalę, to amžiaus mergaičių interesus, skautišką ideologiją bei lituanistinę medžiagos vietą vyr. skaučių programoje.

Išvadoje paaiškėjo, kad vyr. skaučių programoje turėtų būti medžiaga, kuri padėtų augti mergaitei kaip individui, kaip savo tautos nariui, kaip pasaulio dalyvei -- "Kokios bus tautos, toks bus pasaulis, koks bus individas -- tokia bus tauta" -- galvoja skautės.

Paskaita apie "Tautybę ir romantiką", kurią skaitė viešnia iš Clevelando A. Augustinavičienė, davė suvažiavimo dalyvėms naujo įkvėpimo ugdyti savo asmenybę ir džiaugtis Lietuvos Skaučių Seserija. A. Augustinavičienė pasigėrėtinai gražiai iškėlė tris svarbiuosius meilės motyvus: tautos meilė, žmogaus meilė, skautybės meilė. Taip pat ir dvi pagrindinės jaunimo problemos: tautybės ir romantika.

Mergaitės klausė jausdamos, kad čiakalba moteris, kuri jas supranta ir jas myli. Kuri nori joms padėti susigaudyti painiuose gyve-

nimo klausimuose, kuri žino tremties jaunimo rūpesčius.

Įdomus žaidimas, kuri pravedė New Yorko tuntininkė psktn. Aldona Naokaitė davė progos patikrinti skautiškąjį patyrimą.

New Yorko skaučių marmytės pavaišino dalyves puikia vakariene, po kurios visos išskubėjome į Brooklyną, New Yorko tunto lauzą. Visa lauzo programa buvo išpildyta paukštyčių. Jos vaidino Velykų kiškučius, šoko ir dainavo, ilgai deklamavo eilėraščius. Paukštyčių vadovės -- Giedrė Naokaitė ir Judita Audėnaitė parodė, kiek džiaugsmo įneša skautiškasis žaidimas vaikų gyvenimui.

Atlanto Rajono stovyklų klausimas darosi kasmet sunkesnis. Prityrusios vadovės, sukūrusios šeimą, negali vadovauti stovyklai dėl šeimyninių pareigų. Dvigubas darbas ir atsakomybė užgula tas vadoves, kurios vadovauja. Buvo nutarta paukštyčių stovyklą ruošti Putname, o skaučių ir vyr. skaučių Waltham's Cedar Hill, Amerikos skaučių stovyklavietėje, kurioje saugiai ir pigiau stovyklauti, stovyklaujant vienom mergaitėm. Buvo pasiūlyta, kad savaitgaliui būtų pakviesti skautai vyčiai su ruošiant bendrus skautiškų ussiemimus, paskaitas, diskusijas ir t.t.

Sunkiai užgulė Atlanto Rajono Vadeivė skautiškų darbų rūpesčiai, kuriuos, manau, tėvų ir rėmėjų pagalba nugalėsime mūsų atgandžio atžalyno džiaugsmui.

Išrinkite geriausią nuotrauką

Dirvos skaitytojai kviečiami, panaudojant žemiau spausdinamą kuponą, pasisakyti, kurią iš konkursinių nuotraukų, spausdintų Dirvoje, laiko geriausia.

Balsuoti galima tik už vieną nuotrauką, pažymint jos numerį.

Balsavimo kuponą reikia prisiųsti Dirvos redakcijai iki gegužės 10 d., kad laimėtojų pavardės galėtų būti paskelbtos gegužės 14 d. Clevelande įvykstančiame jaunųjų menininkų koncerte.

i š k i r p t i

DIRVA
Foto Konkursui
6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

Balsuoju už konkursinę
nuotrauką Nr.

DETROIT

AL BALSO BANKETAS

Amerikos Lietuvių Balso Radijo Klubas šiais metais švenčia 15-ąsias metų veiklos sukaktį. Tai sukačiai atžymėti, rengiama speciali radijo programa, sukačtuvinis leidinys ir didelis banketas-koncertas.

Banketas įvyks birželio 4 d. 7 val. vak. Al Matta Club salėje--5121 Oakman bulv. (prie Michigan Ave.) Dearborn. Koncertinę dalį išpildys chigagietė, dramatinis sopranas Danutė Stankaitė. Apie dainininkės pajėgumą lietuviškoje spaudoje yra buvę labai gražių atsiliepimų. Taigi Detroito lietuviška visuomenė turi labai gerą progą išgirsti ir pasigrožėti jos puikiu balsu 4 birželio A.L. B. R. Klubo bankete.

Pakvietimai platinami jau dabar ir juos galima gauti pas visus klubo valdybos narius. Grupės gali užsisakyti atskirus stalus 10-čiai. Kadangi vietų skaičius ribotas ir prie įėjimo nebus pardavinėjama, todėl patartina pakvietimus įsigyti iš anksto.

A.L.B. Radijo valandėlė turi daug klausytojų, rėmėjų ir draugų. Kad ji būtų įdomesnė ir gražesnė, rėmėjų ratą reikalinga dar labiau plėsti. Detroito visuomenės moralinė ir materialinė parama labai reikalinga. Dabar yra gera proga organizacijoms, profesionalams, prekybininkams ir pavieniams asmenims duoti sveikinimus į sukačtuvinį leidinį. Jis banketo metu bus išdalintas dalyviams nemokamai.

Rekolekcijos studentėms ir moksleivėms

Gegužės 20-22 dienomis Seselių Dominikonų vienuolyne, Oxford, Mich. įvyks lietuvaiteis studentėms ir moksleivėms rekolekcijos. Rekolekcijas praveds Tėvas Dr. Tomas Žiuraitis, P.O.

Rekolekcijų pradžia gegužės 20 d., 8 val. vakaro, pabaiga 22 d., 3 val. po pietų.

Kviečiamos visos lietuvaiteis moksleivės, nuo 15 metų amžiaus, ir studentės, dalyvauti šiame kelių dienų religiniame susikaupime. Taipogi kviečiamos ir ponios, norinčios dalyvauti jaunimo rekolekcijose. Dar yra laisvų vietų.

Užsiregistravimo ir smulkesnių informacijų tikslu prašome skambinti Jolandai Miltakytei -- WE 5-2706 arba Aldonai Rastenytei -- KE 2-8267.

Nauja tuntininkė

S. Jūratei Pečiūrienei pasitraukus iš Gabijos Skaučių Tunto tuntininkės pareigų, Vyriausiosios Skautininkės įsakymu, naują tuntininkę patvirtinta ps. Aldona Rastenytė.

Naujoji tuntininkė jau perėmė pareigas ir pradėjo aktyviai vadovauti skaučių tuntui.